

Vedlegg 1:

Innspill til regional vannforvaltningsplan for Trøndelag vannregion 2016-2021 med tilhørende tiltaksprogram

Generelle innspill fra vannområdet Nordre Fosen

Vedtatt i kommunestyrene i Bjugn (XX:XX:XX), Åfjord (XX:XX:XX), Rissa (XX:XX:XX), Ørland (XX:XX:XX), Roan (XX:XX:XX) og Osen (XX:XX:XX).

Planens omfang og målsettinger

Planen setter mål om god økologisk tilstand innen 2021 i de aller fleste vannforekomster. Foreslåtte tiltak er i liten grad kostnadsberegnet, og det er i liten grad foretatt prioritering mellom ulike tiltak. Kunnskapsgrunnlaget er svakt; kun ca. 50 av 400 vannforekomster har høy eller middels pålitelighetsgrad i den økologiske klassifiseringen. Disse faktorene gjør det svært vanskelig å vurdere hvorvidt det er mulig for kommunene å innfri miljømålene som foreslås i planen.

Det er stor fare for at forvaltningsplanen er for ambisiøs, og at utsatte miljømål burde blitt brukt i større grad. Det er et stort antall vannforekomster som i dag er registrert med moderat eller dårligere miljøtilstand. Begrenset kapasitet i kommunenes saksbehandling vil gjøre det vanskelig å nå miljømålet for et slikt antall vannforekomster. Svært begrensede økonomiske ressurser til overvåking setter enda større begrensninger på hva det vil være mulig å oppnå innen 2021. På grunn av usikkerheten rundt kostnader og i klassifiseringene av økologisk tilstand velger kommunene allikevel å sette mål om god økologisk tilstand innen 2021 for de aller fleste vannforekomster der det i hovedsak er kommunen selv som er myndighet. Dersom målene skal nås er det helt nødvendig med store økninger i statlige bevilgninger, spesielt når det gjelder:

- Miljøovervåkning, spesielt av innsjøer, kystvann og for miljøgifter (prioriterte stoffer)
- Resurser til planlegging og prosjektledelse for tiltak i kommunesektoren
- Tilskudd til gjennomføring av tiltak i landbruket
- Kompetanseheving for oppfølging av utbyggingssaker etter vannforskriften (f.eks. vindmøllepark, vegutbygging, deponi av masser)
- Økt prioritering av arbeidet med vannforskriften i andre sektorer

Vannområdet opplever et godt samarbeid med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, men at de to fylkesmennene i vannregion Trøndelag følger opp vanddirektivet med ulike tilnærminger. Dette gjelder bl.a. praksis for hvordan den økologiske tilstanden fastsettes i vannforekomster der det ikke finnes måledata. Vannområdet etterlyser en harmonisering mellom de to fylkesmennene.

Planen framstår rotete når det gjelder hvilket miljømål som gjelder for hver enkelt vannforekomst. Vedlegg 1 i forvaltningsplanen lister opp de sterkt modifiserte vannforekomstene, noen av disse med tidsutsettelse. Enkelte mikrokraftverk ble satt med mål om GØP i tiltaksanalysen til vannområdet, men alle er ikke med i vedlegg 1 i planen. I etterkant av arbeidet med tiltaksanalysene ser kommunene også behov for å endre enkelte av miljømålene som ble foreslått i den lokale tiltaksanalysen. For å gi en komplett oversikt over miljømål er alle vannforekomster med antatt moderat eller dårligere økologisk tilstand listet opp i tabell 1. Hver enkelt kommune har vedtatt

innspillet om miljømålene for vannforekomster i egen kommune. Alle vannforekomster som i dag er klassifisert med god økologisk tilstand har mål om god økologisk tilstand innen 2021.

Kystvann (sjøvann)

Konkrete miljøtiltak i kystvann er i liten grad foreslått. Kommunene etterlyser større involvering fra relevante myndigheter når det gjelder havneanlegg, vegfyllinger og forurensning i havner. Få kystvannsforekomster er utpekt som sterkt modifiserte vannforekomster. Det er i liten grad gjort en skikkelig vurdering av kystvannsforekomster med fysiske inngrep.

Det er også behov for økt kartlegging av miljøgifter i kystvann; 424 av 426 vannforekomster i vannområdet har udefinert kjemisk tilstand.

Fjærområder som badestrender og fuglefredningsområder er i liten grad definert som egne vannforekomster. Slike områder inngår stort sett i større vannforekomster (havområder), og disse er som oftest klassifisert med god økologisk tilstand. Dette er til tross for at fjæresoner lokalt kan være forurenset. Dette gjør det vanskelig å bruke vanddirektivet som et verktøy for forvaltning av fjæresoner. Dette er synd, da det er knyttet viktige brukerinteresser til områdene langs sjøen. Vannområdet etterlyser en inndeling av kystvann i vannforekomster som gjør det enklere å forvalte viktige fjærområder.

Vannkraft

NVE har tatt en gjennomgang av vannforekomster som er påvirket av konsesjonsbelagt vannkraft. Det er gledelig at de fleste av disse er satt med mål om godt økologisk potensial innen 2021. Dette fordrer rask revidering av konsesjoner.

Hva GØP i de enkelte tilfellene innebærer er dessverre ikke presisert. Dette gjelder også sterkt modifiserte vannforekomster med mini- og mikrokraftverk. Tidsrammene for arbeidet med tiltaksanalyser og det at veilederen for sterkt modifiserte vannforekomster ikke kom før tiltaksanalysene var ferdige har umuliggjort lokal og sektoriell konkretisering av GØP. Vannområdet mener det vil være tilstrekkelig å konkretisere GØP i løpet av den første planperioden, samtidig med planleggingen av miljøtiltak.

Veg

Det er mange kulverter som hindrer fiskevandring. Statens Vegvesen har tatt en gjennomgang av kulverter i regionen, men har ikke presisert miljømålene for disse. Vannområdet har foreslått god økologisk tilstand innen 2021 for samtlige vannforekomster med vandringshindrende kulverter. Måloppnåelsen er avhengig av at Statens Vegvesen øker prioriteringen av tiltak i kulverter.

Påvirkninger fra akvakultur og taretråling

Påvirkning fra lakselus og rømt oppdrettslaks oppleves som en alvorlig økologisk trussel i vannområdet. Arbeidet med å implementere påvirkninger fra akvakultur i vannforskriftsarbeidet er svært viktig, og burde ha vært på plass for lenge siden. Vannområdet opplever stort engasjement for lakseelver. Elveeierforeninger og jeger- og fiskeforeninger har vært villige til å stille på dugnad for prosjektplanlegging, kartlegging og gjennomføring av tiltak. Statlig sektor bør følge opp med avklaringer og tiltak mot lakselus og rømt oppdrettslaks for ikke å undergrave dette lokale engasjementet.

Det er også bekymring knyttet til den økologiske effekten av taretråling. Det viktig å få avklaringer om den økologiske effekten av dette og hvordan dette skal implementeres i arbeidet med vannforskriften. Den lokale fiskerinæringa er svært opptatt av effektene av taretråling, og det er rapportert om dårlige fangster. Dette bør tas på alvor. For å redusere de negative effektene av taretråling bør være mulig å få innført strengere arealrestriksjoner for taretråling og å øke tidsintervallet mellom tråling i samme område. Det er også viktig å sikre det tråles i henhold til bestemte retningslinjer.

Kommunene er også bekymret for konsekvensene av utslipp av antilusemidler. Lokale fiskere har observert utslipp fra brønnbåter i fjordene, og melder om tapte rekebestander. Det har vært lite fokus på denne problematikken i vanddirektivsammenheng. Rutiner rundt tømning av rester av antilusemidler fra brønnbåter bør kartlegges, og det må sikres at utslipp skjer på forsvarlig vis.

Innspill fra Ørland kommune

Utkastet til regional vannforvaltningsplan setter miljømål for de fleste vannforekomstene i Ørland kommune, men tidsfrister for miljømålene er ikke satt. Tabell 1 presiserer miljømålene med tidsfrister. Kommunen ser også at miljømålene som ble satt i tiltaksanalysen for vannområdet er for ambisiøse i forhold til ressursene på saksbehandling og tiltaksgjennomføring. De fleste bekkene har liten vanngjennomstrømming, og det er usikkert hvorvidt det er mulig å nå god økologisk tilstand i disse når landbruksarealene er så intensive som de er. I tabell 1 er mange vannforekomster satt med mål om å nå miljømålet innen 2027.

Tabell 1: Oversikt over miljømål for vannforekomster i Ørland kommune, vedtatt av kommunestyret XX.XX.XX. Endringer i forhold til høringsutkastet av regional plan er markert med fet skrift.

ID	Navn	Tilstand	Påvirkninger	Miljømål
Vannforekomster med mål om godt økologisk potensial innen 2027				
133-64-R	Biskopbekken	Svært dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
134-88-R	Djupdalskanalen	Svært dårlig	Landbruk, bekkelukking, flystasjonen	GØP 2027
134-91-R	Kystbekker Ørland nord og vest	Svært dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
134-86-R	Leirbekken	Svært dårlig	Landbruk, bekkelukking, flystasjonen	GØP 2027
133-65-R	Leirdalsbekken	Svært dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
134-90-R	Meldalskanalen	Svært dårlig	Landbruk, bekkelukking, flystasjonen	GØP 2027
133-65-R	Leirdalsbekken	Svært dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
133-68-R	Røstadelva	Dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
134-90-R	Meldalskanalen	Svært dårlig	Landbruk, bekkelukking, flystasjonen	GØP 2027
133-68-R	Røstadelva	Dårlig	Landbruk, avløp, bekkelukking	GØP 2027
133-37-R	Sjølibekken	Moderat	Landbruk, bekkelukking	GØP 2027
0320040100-1-C	Brekstad havn	Moderat	Havn, molo	GØP 2027
Vannforekomster med mål om godt økologisk potensial innen 2021				
133-37073-L	Rusasetvatnet	Svært dårlig	Restaurering av vannspeil har startet	GØP 2021
Vannforekomster med mål om god økologisk tilstand innen 2021				
133-66-R	Dalabekken	Dårlig	Landbruk, avløp, overløp, kanalisering av elveløpet	GØT 2021
133-69-R	Dalabekken, tilløpsbekker	Moderat	Landbruk, tørrlegging	GØT 2021
133-34-R	Kalvåbekken	Moderat	Landbruk, avløp	GØT 2021
0320011100-7-C	Vågen, Storfosna	Moderat	Landbruk, avløp, vegfylling	GØT 2021
133-33-R	Tilløpsbekker til Rusasetvatnet	Moderat	Landbruk	GØT 2021
Vannforekomster med mål om god økologisk tilstand innen 2027				
133-60-R	Bekk til Rusasetvatnet	Moderat	Landbruk, kanalisering	GØT 2027
0320011100-2-C	Kråk våg havn	Moderat	Landbruk, avløp, molo, havn	GØT 2027